

Bemærkninger til lovforslaget.

I lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling er principperne for den fremtidige kommuneinddeling fastlagt, og der er givet udførlige regler for den procedure, der skal anvendes ved tilrettelæggelsen af den nye inddeling.

I lovens kap. I er det bestemt, at der skal etableres nye amtskommuner og gennemføres en ændret kommuneinddeling omkring de byer, der ligger i flere kommuner, samt i det hele tilvejebringes større og mere bæredygtige kommuner. De nye amtskommuner skal omfatte såvel sognekommuner som købstæder m. v., og amtskommunernes antal og grænser skal fastlægges under hensyn til den befolkningsmæssige og erhvervsmæssige udvikling og til, hvad en hensigtsmæssig varetagelse af de amtskommunale opgaver kræver. Ved en ændret kommuneinddeling omkring byerne skal det sikres, at et bysamfund normalt kun ligger i én kommune og får mulighed for en hensigtsmæssig udvikling inden for kommunens grænser. Det skal ved sammenlægning af kommuner tilstræbes, at kommunerne får en sådan størrelse, at de befolkningsmæssigt, erhvervsmæssigt og geografisk danner et hensigtsmæssigt grundlag for en selvstændig varetagelse af de kommunale opgaver.

I lovens kap. II er det pålagt kommunalreformkommissionen inden den 1. april 1969 at fremsætte forslag til en ændret amtskommunal inddeling og til en ændret inddeling omkring de administrativt delte byer — bortset fra provinsens 3 største byer — samt fremsætte forslag til vilkår for den ændrede inddeling. Indenrigsministeren er bemyndiget til at gennemføre en ny kommuneinddeling i overensstemmelse med kommissionens forslag. For Århus, Odense og Aalborg byområder skal en ny kommuneinddeling besluttes af folketinget, hvis der ikke lokalt kan tilvejebringes enighed om en ændret inddeling i overensstemmelse med lovens hovedprincip. Sammenlægningen af de mindre kommuner til større og mere bæredygtige enheder forudsættes i almindelighed løst ved frivillige forhandlinger mellem kommunerne, men kommissionen skal virke til fremme af de frivillige kommunesammenlægninger.

Kommissionen indledte sit arbejde i sommeren 1967 og er meget langt fremme med behandlingen af inddelingsforholdene omkring byerne. Kommissionen har endvidere forberedt en ændring af den amtskommunale inddeling, men da kommissionens materiale herom ikke har peget mod en entydig

løsning af den mest hensigtsmæssige inddeling, og da den offentlige debat, der har været ført om disse problemer, synes at have efterladt tvivl om den rigtige størrelse og afgrænsning af de fremtidige amtskommuner, har regeringen fundet det rigtigt — under hensyn til den betydning, der må tillægges den fremtidige amtskommunale inddeling — at søge den amtskommunale inddeling fastlagt ved lov. Da kommissionens behandling af inddelingsforholdene omkring byerne endvidere har efterladt usikkerhed hos sognekommunerne i oplandet om deres placering i den fremtidige inddeling, har regeringen — efter henvendelse fra De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark — ment at måtte bidrage til, at sognekommunernes inddelingsproblemer afklares snarest muligt.

Nærværende lovforslag tager sigte på at søge den fremtidige amtskommunale inddeling fastlagt i inddelingsloven og at udvide kommunalreformkommissionens beføjelser til også at omfatte kommuneinddelingen uden for de delte bysamfund.

Den amtskommunale inddeling.

I de oprindeligt fremsatte forslag til den nye inddelingslov (F.T. 1965-66 tillæg A, sp. 2497, 1966-67 I. tillæg A, sp. 541 og 1966-67 II. tillæg A, sp. 883) var det — ligesom i det lovdudkast, der fulgte kommunallovskommissionens betænkning (betænkning nr. 420/1966) — foreslået, at den fremtidige amtskommunale inddeling i princippet skulle tilrettelægges på grundlag af den nuværende amtsinddeling med mulighed for grænsereguleringer og med adgang til „i ganske særlige tilfælde“ at gennemføre en sammenlægning eller nedlæggelse af amtskommuner. Under inddelingslovens behandling i folketinget blev ordet „ganske“ slettet, og af folketingsudvalgets betænkning (F.T. 1966-67 II. tillæg B, sp. 1121) fremgår det, at denne — sprogligt set beskedne — ændring tog sigte på i videre omfang end efter lovforslaget at åbne mulighed for at sammenlægge eller nedlægge amtskommuner. Udvalget fandt det rigtigt at overlade det til kommunalreformkommissionen at gennemgå „hele den amtskommunale inddeling“ og fremsætte forslag til den mest hensigtsmæssige løsning på de amtskommunale inddelingsproblemer.

Kommunalreformkommissionen har i sit hidtidige arbejde med amtsinddelingsproblemerne lagt hoved-